

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de
Coloniae Agrippinae, 1689

XCVIII. II. Continuatio præcedentis, & de eodem argumento.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

Sed quoniam ipsa prævenit diem sepulturæ Christi Domini, hoc idem officium mihi permittite, ut vestram mortem præveniam, vos ad rem tanti momenti disponendo: ad quod gratia nobis est necessaria, quam nobis impetrabit B. Virgo. AVE MARIA.

PLERI QUE censet, hæc Ecclesiasticis verba cap. 3. *Vnus interitus est hominis, & iumentorum: & aqua utriusque conditio*, dicta fuisse prolataque ab impijs: ut in Evangelio de Lazaro dicebamus: Sed ea quæ sequuntur, *sicut moritur homo, sic & illa moriuntur*, ostendunt æqualitatem hominis iusti & impij, qui nomine iumenti designatur, quia sensuum duntaxat usum habuit, consistere tantummodò in eo, quòd sine differentiâ homo iustus, pravusque morti tributum dependunt, & desinunt vivere. Nam cæteroqui admodùm mors utriusque discrepat; cum *Mors peccatorum sit pessima*, è contrariò autem *pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius*. Scio S. Ambrosium lib. de bono Mortis cap. 2. dicere triplex esse genus mortis: Bonum scilicet unam, malam alteram, tertiam verò indifferentem. Mala mors est peccatum lethale, quò scilicet anima vitam gratiæ amittit: *Anima quæ peccaverit, ipsa morietur*. Bona & speciosa mors est iustificatio, quâ peccator moritur peccato, ut iustitiæ vivat: de quâ loquitur Apostolus in Epistolâ ad Romanos. *Consepulsi cum illo per baptismum*. Mors indifferentis, est naturalis, in quâ anima se jungitur à corpore: quæ quidem vocatur bona vel mala, secundùm dispositionem ejus qui moritur. Cæterum bona mors adeò pretiosa est, ut nemo sit quin benè mori velit: juramentumque multorum, inquit S. Augustinus, istud est, possim benè mori; aut, Deus me vindicet à malâ morte: unde idem Doctor colligit, improbos magis diligere mortem suam, quàm vitam: sibi enim volendo malam vi-

tam, nullus eorum est qui sibi bonam felicitatemque mortemque non expetat; Inde confido sermonem hunc iteratum dupliciter vobis non posse, cum in se contineat benè moriendi modum quod omnes desiderant: homo enim iustus bonam mortem exoptat, sicut coronamentum vitæ suæ; sed eam desiderat improbus sicut emendationem. At cum mors non evadat bona quasi fortuito & inopinato casu, sed consultò & ex animi studio, ac secundum rectum ordinem qui adhibetur; aliunde verò cum universi prope homines occupatos se ac interceptos ab postremâ illâ horâ videant, sicque angustatos ut illud scilicet benè mori, rectè ab eis fieri non possit, date id mihi, ut in sermone inchoato persistam, anteveniamque exemplo Mariæ Magdalene erga Salvatorem, sepulturæ vestræ diem vestræ diem, vosque disponam ad benè moriendum. Distinximus tria præparationis illius tempora, universam scilicet vitam; aliquot, annò quòlibet, dies; vitæque nostræ ultimum tempus, sive in morbo, sive in aliquo alio periculo mortis. Cum dixerimus de primis duobus, reliquum nobis est ut loquamur de hac ultimâ præparatione, quæ omnium plurimi interest; ut potè sola qua nobis superest, & quæ propius mortem nostram attingit, sine quâ quæ superiores nobis inutiles sunt, & quæ aliarum duarum potest vitia supplere.

Ultima proinde dispositio est in morbo, vel in periculo, aut certo, aut incerto moriendi: quia extra morbum alia sunt, pericula, ut ei qui ad bellum proficiscitur, saltem ad conflictum; ei qui navim conscendit ad longum iter in mari: item mulieribus prægnantibus, paulò ante partum; & iis qui longa, & periculosa itinera suscipiunt: illi enim omnes sese disponere debent ad mortem; sed communis illi qui gravi aliquo morbo detinetur; quia morborum acutorum incertus est exitus.

I. Itaque unusquisque scire debet periculum in quo versatur, neque illud ignorare; cui rei providisse oportuit in sanitate, vel initio morbi: quin vero quilibet iudicio hoc uti potest, quod omnes morbi acuti sunt periculosi, & quisque suum periculum conijcere potest ex curâ extraordinariâ quam Medici, & domestici habent de suâ valetudine. Oportuit itaque dedisse ejusmodi mandata, ne res tanti momenti nobis taceatur; aut tanta libertas danda est, ut non vereantur domestici aut Confessarij nos de nostro periculo admonere. In quo sæpè gravissimè peccant & Medici & domestici, & ipsi ægroti: Illi quidem, quia dissimulant, fallunt, ac blandiuntur, præsertim uxores, & mariti: cum tamen inter uxorem, & maritum hæc esse deberet confidentia, ut se mutuò de re tantâ admonerent: hi verò quia ostendunt se nimium mortem expavescere; uti Ezechias vultum obvertit Isaiæ, & in lachrymas se totum effudit. Non idèò tamen dissimulavit Propheta, sed Regem allocutus sic eum compellit, ut cap. 38. *Dispone domui tuæ, quia morieris tu & non vives.* Et Elias 4. Reg. 1. misit ad Ochoziam qui diceret, *De lectulo super quem ascendisti, non descendes, sed morte morieris.* Rectè dicebat Ludovicus XIII. speciem esse crudelitatis, ægroti periculum in quo esset dissimulare.

II. Debet ea præstare quæ quilibet eo tempore agere tenetur, quod cum dico, plurima dico: Etenim cum multa sint præcepta positiva, quæ nunquam in vitâ sunt observata, quorum observandorum nullum est tempus determinatum, & saltem in morte obligant: itaque unusquisque intelligat se divorsis rebus obligari. Tales sunt actus Fidei, Spei, Charitatis, Pœnitentiæ, Contritionis, condonationis injuriarum, satisfactionis proximo in bonis, in fama, & similibus: Item reconciliationis, declarationis obligationum realium, & rerum innumerarum,

Tom. III.

sine quibus passim homines abeunt è vivis. Ad hæc, cum Christiani in illud tempus multa referant peragenda, quæ in vita facere omiserunt, saltem illud tempus diligenter expendere, in quod sua omnia rejecerunt. Ex quo fit ut cum vulgò homines, nihil magis, immò minus, agant eo tempore, quam alio quocumq; quæ tandem de maxima hominû parte habenda à nobis est opinio: Vide enim quid passim agant homines eo tempore, cum & ipsorum, & aliorum qui circa ipsos sunt, omne studium impendatur in valetudine procuranda, & leniendis doloribus & sic ea omnia omittantur quæ per totam vitam sunt omissa.

Ut itaque ab exterioribus initium ducam III. Condendû est Testamentum iuxta illud Isaiæ ad Ezechiam cap. 38. *Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives.* Ita Tobias cap. 14. cum se brevi moriturum credidisset, omnia mandavit filio, quæ fieri debere credebat. Idem fecit Moyses de sua morte monitus à Deo, uti dicitur Deuter. 32. & 33. Idem Iacob præstitit Genes. 49. & sancti veteres. Neque ferendus est quorundam neglectus, qui id facere omittunt, cum sit ultimum nostrû de rebus externis iudicium, & contractior vitæ nostræ tabella: neque id facillè omitendum, cum inde plurima orientur incommoda: & saltem ea sunt ordinanda quæ pertinent ad restitutionem, & sua nomina, ac debita declaranda, atque ad mercedes domesticorum, & ad suarum obligationum satisfactionem: item quæ fieri velis pro animâ tuâ, & pro sepulturâ tuâ: uti fecit Sancta Monica, multiq; alii Sancti, & dicitur de Patriarcha Ioseph Heb. 11. *fide Ios. ph. moriens de professione filiorum Israel memoratus est, & de officiis suis mandavit.*

Potro illud initio morbi faciendum est, quia cû sit ultima voluntas debet maximo iudicio fieri, & maximâ curâ ne quid peccetur.

Gg

Tria

Tria verò maximè servanda sunt, Prudètia, Iustitia, Misericordia.

Prudentia requiritur, ut non sit temeritas, neque passio: ad hæc, ut omnia ita clarè dicantur & perspicuè ut non sit disputandi locus; item ut auferantur omnes cause querarum; ut periti juris & consuetudinis consulantur; ut non sit locus derogandi testamento.

Iustitia in hoc hæret, 1. ut satisfiat æri alieno, hoc est, ut debitorum fiat mentio ut solvantur; item malè parata restituantur; denique satisfiat obligationibus undecunque nascantur; ex voto, ex damno illato quomodocunque; ex mercedis inuitu. Quod si verum est quod docent aliqui Theologi superflua debere in pios usus expendi, non sufficit, si id non sit factum, se de omissione accusasse, sed oportet quod ommissum est, eo tempore præstare: Ita Bellar. l. 2, de arte benè moriendi cap. 5, quod præsertim intelligendum est de bonis Ecclesiæ. Eòdem modo si impositæ sunt ad satisfactionem peccatorum aliqui; eleemosynæ, vel aliquæ obligationes non sunt à parentibus persolutæ, earum ratio habenda est, & facienda satisfactio. 2. ut ijs opes relinquuntur ad quos de jure pertinent, maximè si egentes sunt: ne alioquin à morientibus jura lædantur: & ita providendū est ut hi non sinant se ab æquitate abduci odio, vindictâ, aut alia passione: In ijs verò quæ pro arbitratu dare possunt, & disponere ad libitum, spectent 1. gloriam Dei; 2. Majores necessitates proximorum; 3. gratitudinem.

Misericordia servare debet ordinè charitatis: & 1. ratio habeatur domesticorum: 2. consanguineorum: 3. amicorum, & à quibus beneficium accepisti: demum aliorum secundum præsentem statum, quia in universum nihil definiti potest. Cæterum qui aliorum meminit, videat ut sui ipsius non obliviscatur. Itaque de eleemosynis provideat, & faciat sibi

amicos de mamona iniquitatis qui eum recipiat in æterna tabernacula: & si cum viveret septem opera misericordiæ non obivit, prospiciat ut fiant: ut in die judicii possit audire, *Esurivi enim & dedisti mihi manducare*, &c. Sed supra omnia provideat sibi multa Misarum Ad extremum de quibusdam admoneo.

1. Est, Melius futurum si diu ante mortem fieret testamentum: tum quia maiore iudicio fit: & maiori libertate; tum quia sæpè homines incauti nec opinantes deprehenduntur, & multa ignorantur, quibus à nullo provideatur; unde in multis violatur iustitia, cuius peccati nemo reus præter mortuum; & sæpè domus pereunt, & fit postea id à quo semper abhorruimus. itaque sapientissimus Romanorum Cato dolebat se vel unum diem vixisse non condito testamento: præsertim cum mortui possit testamentum ad libitum, & addi codicillus.

2. Est, ut si testamentum contineat aliquas Eleemosynas, aut opera pia, fiat in gratia, ut prodesse possint ad meritum vitæ æternæ: Itaque aut post confessionem est, aut post factum actum contritionis aut saltem post ista, ratum habendum, ut dispositio facta præsit ad salutem; neque sit tantum actus prudentiæ humanæ, sed etiam supernaturalis.

3. Est, plurima esse quæ longe melius fiunt à nobis, quàm aliis committuntur: nam si nos ipsi in vita omisimus, quomodo id alii facient; præsertim cum hodie liberi & hæreses sibi omnia deberi credant, unde parentum animas negligunt, itaque non restitunt, atque interim animæ parentum in pœnis solamen expectant, atq; ingemiscunt, dum mille prætextus filii reperiant cum parentum dedecore, necorum nominibus satisfaciant.

4. Est, cum mors sit bonorum spoliatio, & testamentum quædam illorum derelictio, faciendam hanc esse ex animo, neque quasi

quasi ab invito, illa esse extorquenda. Et tu quoque id sæpe cogita dum laboras, dum in illis comparandis insudas, aut in ædificandis domibus, aut in ornandis, te omnia illa aliquando esse relicturnum, & in alios translaturum: Itaque non sic esse diligenda, ut non sponte sed coactè relinquantur.

5. Quod si alio sine extra testamentum ordinanda, hoc facito suo tempore, & ut aiebat Romanorum doctissimus Varro, collige sarcinas, & ita accinctus ad profectorem paratus esto: & illud imple Christi Domini, *Sint lumbi vestri præcincti*. Fœlices illi qui ab omni rerum temporalium cura, & molestia liberi sunt, quales sunt Religiosi, qui cum Apostolo Petro dicere possunt *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te*. ex quibus fuit S. Augustinus de quo hæc habet Possidius in ejus vita: Testamentum non fecit, quia unde faceret pauper Christi non habebat: quamvis enim Episcopus esset, tamen more Regularium nihil proprii habebat.

IV. Fieri confessio debet, neque ad extremum differenda est, ob periculum, ne ante occipemur aut leehargia, aut stupore capitis deliratione; præterquam tanti momenti res debet fieri cum aliqua animi corporisque vi, sic ut ægrotus seipse accusare possit: Vbi quæ subijcimus observari oportet.

Faciendam esse Confessarij optionem qui nobis id temporis aptior sit: nempe qui eruditione, animique fortitudine præditus existat, ad veritatem nobis in tanti momenti occasione non reticendam. Sicut enim in morbis ordinarijs, Medici quoque ordinarij sufficiunt, ac in periculosis advocantur peritissimi quique, ac celeberrimi, sic in ultimis confessionibus agendum est, ubi nullius personæ sed necessitatis solius rationem habere oportet.

2. Satis esse non deberet attendere tempus ab postrema confessione transactum, sed ge-

nerali confessione revocanda esset in memoriam vita universa: Saltem insistendum est in tempore post ultimam confessionem generalem, si nobis hæc satisfecisset. Ratio est, quia postrema hæc confessio est ultima cautio quæ adhibemus conscientie nostræ rationumque redditio ex qua judicandi sumus: quapropter admodum refert nihil in ea ulterò vel per incutiam omitti.

Judicare seipsum severè oportet, larvam simulationibus omnibus tollendo nos quibuscunque erroribus, qui nos per vitam tenuerunt, ut qui nudi penitus, in Dei conspectum venturi simus, sine excusatione ac sine defensione, neque ullo seu nostro, seu populari errore obtekti: quod efficit ut aliter in ultima confessione ac in alijs accusare se homines soleant: nescio enim quo pacto accidit, ut eo tempore omnia nobis alia ac insanitatis statu appareat.

4. Expediit eo tempore, se accusare non solum de rebus commissis, & iis quæ alicujus sunt momenti, verum etiam de omissis, quibus muneris nostri ratio, justitia & misericordia nos obligabat; quo maxima mortalium parti perniciem infert, qui quidem res tantum commissas aliquo in numero habent, nec attendunt omissas. Item de universis rebus dubijs, & de iis quæ magis conscientiam nostram gravant. Immo quantum fieri potest de omnibus peccatis venialibus secundum universas species; de omnibus pigrè ac negligentè factis; tum nihil inquinatum sit in introitum in cælos, & studendum sit lucrifacere plenariam indulgentiam, quæ non obtinetur, nisi peccatis omnibus remissis.

5. Si aliàs unquam contritio valuit, eò præsertim tempore locum habet, 1. quia ut aliqui docent, obligat aliquando; igitur, maximè eo tempore: 2. Obligat amoris præceptum si usquam; certe eo tempore. 3. Quia supplet defectus confessionis: ut nimirum fiat

cu m vero dolore præteritorum & proposito emendationis ut peccata deseramus: Sed tunc vix fieri potest nisi ab eo qui sanus ea præstiterit. Iam diximus supra referre Bellarminam lib. 2. de arte bene moriendi cap. 6 se cum adisset morienti, eum de contritione monuisse, morientemque respondisse se nescire quid sit contritio: cumque rem explicasset ipse qui aderat, subdidisse ægrotum, non intelligo, non sum capax harum rerum, & ita obiisse relinquentem apertissima suæ damnationis indicia.

6. Ac licet eo tempore difficilis videatur satisfactio, quia tamen si unquam digni faciendi sunt fructus penitentiae, cum præsertim unusquisque eos fere ad hoc tempus differat, ea pars maximè implenda est. Itaque: 1. restituendum si fieri possit: 2. satisfaciendum: 3. remittendæ iniuriæ, & quærendæ reconciliationes; deserendæ, & abruptendæ peccatorum occasiones; quod vix unquam à sanis hominibus præstatur. Quia verò ægrotus non potest multum orare, nec aliquid pati in corpore; potest verò facere eleemosynas, potest missas & preces jubere, potest liberare detentos in carcere; propterea hæc illis sūt imponenda: sicut etiam tolerantia facilis, & voluntaria morbi, & dolorum: quæ omnia ab eo sperare qui est in extremis perdifficile est, quoniam afflictæ vires id non ferunt, & deest attentio necessaria, & animi præsentia: quare non ita differenda est Confessio.

4. Postulanda est Communio & ea quidem ad Viatici formam, quæ forma duo efficit: 1. ut à non ieiuno quavis horâ sumi possit 2. ut peculiarem habeat effectum conformè statui præsentis: Hic autem ambigi potest, an sit præmittendum Viaticum, an Extrema unctio, nam si veterem Ecclesiæ morem attendamus, prius dabatur Extrema unctio, postea Viaticum, quod erat ultimum Sacramentorum; Et quidem ut refert Surius o. i. in Vita S. Guillelmi Archiepiscopi Bitu-

ricensis qui vixit temporibus Innocentij III. ille sanctus prius sumpsit Extremam unctio- Sacramentum, deinde Viaticum. Idem de S. Malachia scripsit S. Bernardus. Paulinus in Vita S. Ambrosii ait eum sumpto Viatico expirasse: Idem ait Metaphrastes de S. Chryso. Ratio veterum fuit Extremæ unctiois ex Institutione: qui quidem duplex est; 1. sanitatis recuperandæ: 2. auferendarum reliquiarum peccati: ad 1. effectum necesse est ut non sit salus desperata: 2. est optima dispositio ad Eucharistiam. Sed nunc immutatus ordo: quia cum differatur in extremum tempus ne tereantur ægroti, non differtur Communio ob varia quæ contingere posse: 1. nam extrema unctio dari potest, etiam non sentienti, & quidem sæpe utiliter, unde à nonnullis veteribus appellatur penitentia infirmorum. Agamus itaque prius de Viatico: postea de Extrema unctioe dicemus.

Tria tempora spectanda sunt: 1. ante summptionem: 2. cum sumitur: 3. post summptionem. Quoad 1. disponere nos oportet variis actibus virtutum & variis affectibus, quia nunc ultimò recipi debet. Sed præsertim tria sunt cogitanda: 1. ratio Institutionis huius Sacramenti: 2. effectus: 3. ratio pignoris quod datur, immo artha est cælestis beatitudinis; nam pignus auferitur, sed artha perficitur. Quoad 2. adorandum est Sacramentum quânta fieri potest devotione: Sumendum est pari affectu, & si vires ferre possunt flexis genibus & aperto capite. Et ferè ita fit, ut eo tempore vires reddantur: Ita S. Guillelmus flexis genibus sumpsit, ita S. Malachias, ita S. Hieronymus, & alii multi. Mirandum deinde est quod ad nos venite dignetur Christus, præsertim eo tempore: unde faciendus est actus profundissimæ humilitatis, & ardentissimæ fidei, & charitatis maximæ. Quoad 3. seu post summptionem. 1. gratias agat Deo moribundus de omnibus beneficiis totâ vitâ acceptis, ac sin-

ac singulariter de isto. 2. veniam petat omnium commissorum, suamque nunc causam agat, ut sibi Iudicem propitium efficiat. 3. vitam, & mortem, suaque omnia offerat. 4. ei suam agonem commendat, atque optet ab eo nunquam separari, dicendo cum Sponsa, *Tenui eum*, &c. 5. petat perseverantiam, & auxilium contra tentationes &c.

V. Procuranda est Extrema unctio, quam petere oportet: de qua S. Iacobus cap. 5. *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei.* Primus itaque effectus Extremæ unctionis est sanitas corporis: is expediat ægroto: unde non tam differri potest, ut sit inutilis ægro; neque enim Deus facit aperta miracula sine necessitate; & ideo hominibus damnatis ad mortem non datur, tum quia nec prodesse potest ad sanitatem, nec opus habent illo Sacramento, quia pollent & animi & corporis viribus. Refert S. Bernardus de S. Macharia, cum tardius alicuius feminæ hoc Sacramentum aculisset, illaque expirasset, tota nocte suis lachrymis ei vitam reddidisse, & eam sacro oleo unxisse, & ita in multos annos eandem convalescere. Alter effectus est, ut, si non sit utilis sanitati, sedentur dolores, & detur animo robur, secundum illud: *& alleviabit eum Dominus*: 3. remittuntur per illud reliquæ peccatorum, hoc est, mortalia, si aliqua occulta superessent; deinde venialia ad quæ non est effectus: nam formæ Sacramentorum operantur secundum suam significationem, atque significant remissionem peccatorum admissorum occasione quinq; sensuum, quibus omnia peccata significantur, quia omnia intrans per sensus, 4. ungitur anima ut pugnet adversus tentationes Dæmonis, ut pugil. 5. adjuvat hoc Sacramentum ad vitanda peccata, quæ in extræo committi possunt. 6. conducit ad finem, & ad perseverantiam, itaque & torpentem animum

excitat, & amolitur terrores qui eo tempore occurrunt. *Vt exhiberet faciem in oleo.* Poterit illud sumendum est cum attentione ad significationem: nam ut modò dixi significantur per singulos sensus; ut intelligat æger se per sensus peccasse; & aditum dedisse ad omnia. Item ungitur æger tum ad sanitatem corporis & animæ, tum ad dispositionem athleticam. Deniq; unctio fit solo oleo non autem chrismate; ut æger intelligat se in sola Dei misericordia confidere, non autem in fama sanctitatis, & in suæ virtutis opinione.

VI. Si sanitas sit omninò desperata, atque certum periculum, iterum ac sæpius sumus admonendi. Tum vero rejicenda sunt omnia alia negotia, & in actus sequentes intendendus animus. 1. offerenda Deo vita cum resignatione summa ac si illa oblatione amitteretur. Tum uti dixit Isaias Ezechia: ultima mandata commendanda sunt vxori, liberis, & domesticis: ita fecit Iacob jam moriturus: ita Christus in cruce alloquens Matrem & Ioannem. 2. disponendus animus adversus tentationes per actus fidei, spei, & charitatis. Quoad fidem 1. Pronuntiandum symbolum. Profiteri se oportet Catholicum. Gratia agenda Deo de fide, & in signum eius rei, agenda quæ hanc fidem protestantur: lucrandæ Indulgentiæ, jubendum ut nobis morientibus tradatur ceterus benedictus, & accipiendus cum eo sensu, ut Sponso occurramus habentes lucernas ardentes in manibus. Quoad spem 2. audienda Passio Christi. Pronuntiandæ quædam orationes breves: *Iesu Fili David miserere mei: Deus propitius esto mihi peccatori, In te Domine speravi, non confundar in aeternum.* Invocanda Virgo, & Sancti, & Angelus. Recitandæ per alios Litanie, Imperandæ preces, Speranda resurrectio sui corporis, & vita æterna 3. Contra odiû Dei actus amoris exercendi. Adoranda, benedicenda, & amanda est Trinitas: Invocandus & appellandus Christus

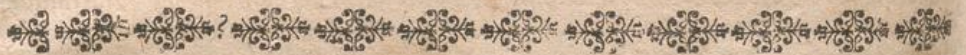
Dominus. Exosculemandus Crucifixus. Amen veni Domine Iesu. Eliciendi iterum actus contritionis, & sapius pronuntianda, lucranda Indulgentiæ causa, nomina Iesus & Mariæ. Ornandus lectus cum Sponfa, sed virtutum actibus, & præsertim humilitatis: Tunc enim Principes appellantur nomine proprio, quod Maximilianus Imperator, & Neposeius Carolus V. multis ante mortem diebus voluerunt. ut & Rabbi Salomon observat de Davide, eum à Scriptura, in morte solo nomine fuisse appellatum. 3. Reg. cap. 2. *Appropinquaverunt dies David ut moreretur?* Item actus obedientiæ producendi, patientiæ, misericordiæ,

confidentiæ, & pœnitentiæ, exemplo Augustini qui ante mortem recitabat Psalmos pœnitentiæ, dicens nullum Christianum absque pœnitentiâ decedere debere: Quin & multi iubent se deponi in cinere ut S. Franciscus. 4. Demum cum paulatim destituimur viribus, gratiæ iterum Deo agenda, Deo iterum vita, & omnia nostra offerenda, & tandem finiendum in illa voce *Pater in manus tuas* & in nominibus Trinitatis, & Iesu, & Mariæ.

Moriatur anima mea morte iustorum, & fiant novissima mea horum similia.

Amen.

* *

FERIA TERTIA.

HEBDOMADÆ SANCTÆ.

CONCIO PRIMA.

Elapsum vitæ tempus considerandum: & quomodo.

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea. Isaia 38.

HOC commune dictum est Patrum spiritualium, defectum in vita interiori communissimum, & unde omnia ferè mala oriuntur esse defectu reflexionis: de quo saepe conqueritur Scriptura: Ierem. 12. *Desolatione desolata est omnis terra, quia nullus est qui recogitet corde: Isaia 57. Iustus perit, & non est qui recogitet in corde suo: Ira Moles in suo Cantico. Vtinam saperent & intelligerent ac novissima providerent.* Et quidè iure merito. 1. Quia reflexio est propria hominis cognitio, nam animalia non utuntur reflexione: immò neque sensus in seipsum reflectitur, neque phantasia hominis, sed solus intellectus. 2. Quia prima actio

directa vix monet movetque, & vix est principium operationum inde procedentium propter breviter. 3. Quia reflexio proprie pertinet ad discursum, unde quæ primo occurrunt habent ferè rationem antecedentis, reflexio consequentis. 4. Quia ferè non meminimos primarum actionum directarum, unde tam multa transeunt in oblivionem, & sola ferè reflexio manet recordatione: hinc accidit ut contemplativi maneant saepe sine actione, & vix meminerint eorum quæ cogitarunt. 5. Quia non satis res cognoscitur, per primam cognitionem, & per primum intuitum, sed sapius iteranda est cognitio ut afficiat.

His